

A בס"ד
Intro

Today we will Be"H learn דף לג of קידושין.
Some of the topics we will learn about include:

קימה והידור

The Gemara discusses various aspects of the obligation to stand before and honor elders and sages, including: בתוך ד' אמות, whether we only stand up in his immediate proximity, or

במלא עיניו, as soon as he sees him;

בבית המרחץ ובית הכסא, if it is appropriate to honor him in a bathroom or bathhouse;

ביטול מלאכה, if he needs to stop his work, and whether בעלי אומנות, those who work for others, should arise;

חסרון כיס, whether he needs to stand if it will cause him financial loss;

עוצם עיניו, whether he may knowingly avoid the obligation;

זקן לא יטריח, an elder should avoid unnecessarily burdening the public;

A

קימה והידור

בבית המרחץ
ובית הכסא

בעלי אומנות

חסרון כיס

עוצם עיניו

זקן לא יטריח

B רכוב, if one needs to stand before one's Rebbe who passes by while riding an animal.

The Gemara also discusses standing before

אב ובנו, a father who is one's student, OR a son who is one's teacher; and

ספר תורה, a Torah scroll; and

אב בית דין ונשיא, the duration one must honor the leader of the court and the Nasi.

B

רכוב

אב ובנו

ספר תורה

אב בית דין ונשיא

1 So let's review...

The Gemara earlier cited the Pasuk מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקיך and discussed who the terms זקן and שיבה refer to.

The Gemara now derives several principles from the juxtaposition of תקום והדרת
The obligation of קימה, to stand up, and הידור, to honor:

1. לא אמרתי קימה
אלא במקום שיש הידור
One is only required to stand up where it is an honor,
הוי אומר זה ד' אמות
This is only in his immediate proximity, where, as Rashi explains
דמוכחא מילתא דמפניו הוא עומד
It is obvious that he is standing for his honor.

However, the Gemara explains that this applies only to רבו שאינו מובהק, an ordinary Rebbe; but, רבו המובהק מלא עיניו
For one's primary Rebbe, one must stand as soon as he can see him at any distance.

2 The requirement of שיש הידור also excludes בית הכסא ובית המרחץ
Standing before him in a bathroom or bathhouse;
However, this applies only בבתי גואי

In the inner chamber where people are unclothed, and it is not appropriate to give honor. However, בבתי בראי
In the outer chamber where people are dressed, one DOES need to rise, because it is an appropriate place to give honor.

1

מפני שיבה תקום
והדרת פני זקן
ויראת מאלקיך

כריתתא:

Several principles
from the juxtaposition of
תקום והדרת

1

לא אמרתי קימה
אלא במקום שיש הידור

הוי אומר זה ד' אמות
דמוכחא מילתא דמפניו הוא עומד

This applies only to
רבו שאינו מובהק

But,
רבו המובהק

מלא עיניו

2

The requirement of שיש הידור
also excludes:

בית הכסא ובית המרחץ

This applies only
בבתי
גואי

In the inner chamber
where people are unclothed

However,
בבתי
בראי

In the outer chamber
where people are dressed

One DOES
need to rise

3

2. תקום והדרת
מה הידור שאין בו ביטול
אף קימה שאין בה ביטול
Just as honoring and providing for their needs, does not necessarily take time away from one's tasks, so too, one only needs to rise if it does not take time away from his pursuits.
Accordingly, we also compare them in the reverse;
מה קימה שאין בה חסרון כיס
אף הידור שאין בו חסרון כיס
Just as קימה does not cost anything, so too, one is not obligated to spend money for הידור.

Therefore,
אין בעלי אומניות
רשאי לעמוד מפני תלמידי חכמים
בשעה שעוסקין במלאכתם
Workers are not obligated to stand before ת"ח while they are working, and as Tosfos points out,
בעוסקין במלאכת אחרים
This refers to when they are working for others, that they are forbidden.

However, regarding ביכורים the Mishnah teaches
כל בעלי אומניות
עומדים מפניהם ושואלים בשלומם
ואומרים להם
אחינו אנשי מקום פלוני
בואכם לשלום
They DO rise to honor those who are bringing ביכורים.

This is either because of
חביבה מצוה בשעתה
The importance of a Mitzvah while it is being performed;
OR
א"כ אתה מכשילן לעתיד לבא
By receiving proper recognition, they are encouraged to maintain the practice of bringing ביכורים.
=====

3

2

תקום והדרת
מה הידור שאין בו ביטול
אף קימה שאין בה ביטול

One only needs to rise
if it does not take time away from his pursuits

Accordingly, we also compare them
in the reverse;

מה קימה שאין בה חסרון כיס
אף הידור שאין בו חסרון כיס

One is not obligated to spend money for הידור

Therefore,

אין בעלי אומניות
רשאי לעמוד מפני תלמידי חכמים
בשעה שעוסקין במלאכתם

בעוסקין במלאכת אחרים

However, regarding ביכורים
the Mishnah teaches:

כל בעלי אומניות
עומדים מפניהם ושואלים בשלומם

ואומרים להם
אחינו אנשי מקום פלוני
בואכם לשלום

This is either because of...

א"כ אתה מכשילן לעתיד לבא OR חביבה מצוה בשעתה

4 The Gemara also expounds the conclusion of the Pasuk ויראת מאלקיך, to fear Hashem:
 יכול יעצים עיניו
 מקמי דלימטיה זמן חיובא
 We might think that one may choose to avert his eyes before the חכם תלמיד חכם approaches, so as not to be aware when the חכם תלמיד חכם passes by and thus be free from this obligation. Therefore, the Pasuk says
 תקום ויראת
 Teaching us
 דבר המסור ללב
 כתב ויראת מאלקיך
 Hashem knows that he deliberately avoided the Mitzvah.

An additional derivation:

זקן ויראת

The elder should also have יראה, and

לא יטריח

He should avoid burdening the people unnecessarily and rather take a different route if possible, even though

חיובא הוא

It is an obligation on the ציבור.

Additionally,

אי מקיף חיי

If he takes a longer route he will merit a long life.

=====

4 ...ויראת מאלקיך
 יכול יעצים עיניו
 מקמי דלימטיה זמן חיובא

תקום... ויראת

Teaching us

דבר המסור ללב
 כתיב ויראת מאלקיך

An additional derivation:

זקן ויראת

The elder should also have יראה:

לא יטריח

He should avoid burdening the people unnecessarily and rather take a different route if possible

Even though חיובא הוא

Additionally,

אי מקיף חיי!

If he takes a longer route he will merit a long life

5 The Gemara proceeds to limit the application of this Mitzvah:

אין תלמיד חכם רשאי לעמוד מפני רבו
אלא שחרית וערבית

One may only stand for his Rebbe twice a day,

כדי שלא יהיה כבודו

מרובה מכבוד שמים

So that his honor should not exceed the honor of Hashem, because, as Rashi explains,

פני יוצרו אינו מקבל

אלא שחרית וערבית

We say שמע שמוע, קריאת שמע, only twice a day.

The Gemara cautions

כל ת"ח שאין עומד מפני רבו

נקרא רשע

A person, even a תלמיד חכם, who does not stand before his Rebbe is considered wicked;

ואינו מאריך ימים

ותלמודו משתכח

And he will not live long, and will forget his learning.

=====

5

אין תלמיד חכם
רשאי לעמוד מפני רבו
אלא שחרית וערבית

כדי שלא יהיה כבודו
מרובה מכבוד שמים

כל ת"ח
שאין עומד מפני רבו

נקרא רשע
ואינו מאריך ימים
ותלמודו משתכח

6 The Gemara now raises several questions regarding this Mitzvah:

בנו והוא רבו

מהו לעמוד מפני אביו

Should a son, who is his father's Rebbe, stand up for his father?

The Gemara records that רב יהודה indeed instructed שמואל

קום מקמי אבוך

Stand up before your father, even though he was his father's teacher.

6

Several questions regarding this Mitzvah:

בנו והוא רבו
מהו לעמוד מפני אביו?

Should a son, who is his father's Rebbe,
stand up for his father?

The Gemara records that
רב יהודה indeed instructed שמואל

קום מקמי אבוך

Even though he was
his father's teacher

7 However, the Gemara differentiates

שאני רב יחזקאל
דבעל מעשים הוה

His father, רב יחזקאל, was a man of great deeds.

דאפילו מר שמואל נמי קאים מקמיה

And even שמואל stood before him; therefore, his intention
may have been

קום את מקמיה

ולא תיחוש ליקרא דידי

Allowing יהודה רב to stand before him even in his Rebbe's
presence;

The Gemara wonders further:

בנו והוא רבו

מהו שיעמוד אביו מפניו

Should a father stand for his son who is his Rebbe?

The Gemara leaves this question unresolved.

7

The Gemara differentiates

**שאני רב יחזקאל
דבעל מעשים הוה**

His father was a man of great deeds.

**דאפילו מר שמואל נמי
קאים מקמיה**

Therefore, his intention may have been

**קום את מקמיה
ולא תיחוש ליקרא דידי**

8

The Gemara continues to ask;

רכוב כמהלך דמי או לא

If one's Rebbe passes by while riding an animal, is it considered as if the Rebbe himself is walking, and so the student IS obligated to rise before him; or is he considered to be sitting, and so the student is NOT obligated to rise?

The Gemara resolves this issue from a ברייתא:

טמא יושב תחת האילן

וטהור עומד

טמא

If someone is standing under a tree where a מצורע is SITTING he becomes טמא through טומאת אהל. However,

טמא עומד תחת האילן

וטהור יושב

טהור

If someone is sitting under a tree where a מצורע is STANDING, he does NOT become טמא, because, as Rashi explains,

אין מצורע מטמא

טהור הנכנס עמו לאהל

אלא א"כ יושב המצורע

A מצורע transmits טומאה to anyone under the same roof only if the מצורע is sitting, as the Pasuk says מושיבו מושבו.

And the ברייתא concludes

וכן באבן המנוגעת

A stone that has צרעת and is being carried by a person is subject to the same principle.

Therefore, the Gemara deduces

זאת אומרת

רוכב כמהלך דמי

Just as the stone assumes the status of the person carrying it, so too the Rebbe who is riding an animal is considered as if he is walking, and the student must rise before him.

=====

8

רכוב כמהלך דמי או לא?

If one's Rebbe passes by while riding an animal, is it considered as if the Rebbe is walking, and so the student IS obligated to rise before him?

ברייתא:

טמא עומד

תחת האילן

וטהור יושב

טהור

טמא יושב

תחת האילן

וטהור עומד

טמא

אין מצורע מטמא טהור הנכנס עמו לאהל
אלא א"כ יושב המצורע

As the Pasuk says

מושיבו למחנה בושבו

וכן באבן המנוגעת

A stone that has צרעת and is being carried by a person is subject to the same principle

זאת אומרת
רוכב כמהלך דמי

9 The Gemara introduces another form of honoring the Torah:
 חייב לעמוד מפני ספר תורה
 One is obligated to rise before a Torah scroll, because
 קל וחומר
 מפני לומדיה עומדים
 מפניה לא כל שכן
 If we rise before those who study it, we should certainly
 rise before the Torah itself!

On the other hand,
 אין ת"ח רשאי לעמוד מפני רבו
 בשעה שעוסק בתורה
 One may not interrupt his learning to stand for his Rebbe,
 because
 כלום תורה עומדת מפני לומדיה
 While one is studying he is considered like the Torah
 itself, and the Torah should not stand before those who
 study it!

However,
 לייט עלה אביי
 איי disapproved of those who would not stand before
 their Rebbe while learning.
 =====

9 Another form of honoring the Torah:

**חייב לעמוד
 מפני ספר תורה**

קל וחומר:

**מפני לומדיה עומדים
 מפניה לא כל שכן**

◆

**אין ת"ח רשאי
 לעמוד מפני רבו
 בשעה שעוסק בתורה**

Because

**כלום תורה עומדת
 מפני לומדיה**

◆

However,
לייט עלה אביי
*disapproved of those
 who would not stand before their Rebbe
 while learning*

10 The Gemara cites a ברייתא that describes how one should stand before his Rebbe:

חכם עובר
עומד מלפניו ד' אמות
וכיון שעבר ד' אמות יושב

When a חכם תלמיד passes by, one must stand when he comes within his four אמות, and may sit when he leaves his four אמות.

However,

אב בית דין עובר
עומד מלפניו מלא עיניו
וכיון שעבר ד' אמות יושב

For the leader of the court one must stand as soon as he sees him, but may sit as soon as he leaves his four אמות.

Furthermore,

נשיא עובר
עומד מלפניו מלא עיניו
ואינו יושב עד שישב במקומו

For the Nasi one must stand as soon as he sees him, and may not sit until the Nasi reached his place, as the Pasuk says

יקומו כל העם גו' והביטו אחרי משה עד באו האהלה
They stood for רבינו until they saw him enter his tent.

10 How one should stand before his Rebbe...

ברייתא:

חכם עובר:
עומד מלפניו ד' אמות

וכיון שעבר ד' אמות:
יושב

אב בית דין עובר:
עומד מלפניו מלא עיניו

וכיון שעבר ד' אמות:
יושב

נשיא עובר:
עומד מלפניו מלא עיניו

ואינו יושב
עד שישב במקומו

As the Pasuk says

יקומו כל העם גו'
והביטו אחרי משה עד באו האהלה